

Eiropas
Komisija

Izglītības un zinātnes
ministrija

Līdzfinansē
Eiropas Savienības programma
"Erasmus+"

EIROPAS
JAUNATNES
DIALOGS

EIROPAS
JAUNATNES
GADS

Baltijas
Reģionālais
Fonds

Eiropas Jaunatnes dialoga konsultāciju apkopojums

Konsultāciju norises laiks: no 28.07.-12.08.2022.

Konsultāciju norises vietas: Rēzeknes, Ogres, Tukuma, Saldus, Limbažu, Bauskas, Krāslavas, Jelgavas, Kuldīgas, Olaines novados, Liepājas, Daugavpils, Rīgas, Valmieras un Jūrmalas pilsētās.

Kopējais EJD dalībnieku skaits

Jauniešu skaits, kuri veica EJD konsultācijās	21
Jauniešu skaits, kuri piedalījās EJD konsultācijās	404
Jauniešu skaits, kuri sniedza atgriezenisko saiti par EJD tēmām: <ul style="list-style-type: none"> • Aptaujas 0 • Sociālo mediju viedokļu aptaujas 104 • Komentāri sociālajos tīklos par konsultācijām 0 • Citas līdzīgas konsultācijas 0 	

Konsultāciju dalībnieku sadalījums (skaits)

(Ne visās konsultācijās šie dati tika ievākti līdz ar to nesakrīt ar kopējo jauniešu skaitu.)

Dzimums	Vīrieši: 120 Sievietes: 246 Cits dzimums: 8 Nevēlējās norādīt: 13
Vecums	Zem 16: 181 16-18: 86 19-25: 64 26 - 30: 8 Nevēlējās norādīt: n/a
Invaliditāte	Bez invaliditātes: 169 Ar invaliditāti: 9 Nevēlējās norādīt: 14

Eiropas
Komisija

Izglītības un zinātnes
ministrija

Līdzfinansē
Eiropas Savienības programma
"Erasmus+"

EIROPAS
JAUNATNES
DIALOGS

EIROPAS
JAUNATNES
GADS

Baltijas
Reģionālais
Fonds

Etniskā piederība	Vairākuma etniskā piederība: 149 Mazākuma etniskā piederība: 127 Nevēlējās norādīt: 62
Reliģiskā piederība	Vairākuma reliģiskā piederība: 171 Mazākuma reliģiskā piederība: 18 Nevēlējās norādīt: 32
Seksualitāte	Identificējas kā heteroseksuāls: 168 Identificējas kā homoseksuāls, biseksuāls vai cits: 38 Nevēlējās norādīt: 32
Attāli reģioni	Dzīvo lauku vai attālos reģionos: 60 Dzīvo pilsētās, priekšpilsētā vai lielpilsētā: 159 Nevēlējās norādīt: 16
NEET	Nav NEET situācijā: 21 Mācās vai ir nodarbināti: 155 Nevēlējās norādīt: 44

Konsultāciju secinājumi

Apakštēma: 1. Informācija un izglītība

Vadošais jautājums: Kādas ir jauniešiem draudzīgu informācijas avotu un jauniešu mācību iespēju galvenās iezīmes par klimata pārmaiņu tēmu un saikni starp klimata pārmaiņām un sociālo nevienlīdzību? Ja jūsu valstī nav šādu informācijas avotu un mācību iespēju, kādiem tiem vajadzētu izskatīties?

(Ieteicamais vārdu ierobežojums 500 vārdi.) Īss kopsavilkumu par vispārējām tendencēm un informāciju, ko sniedza jaunieši:

Īpaši avoti netika izcelti, tomēr kā populārākie tiek minēti:

- **Sabiedriskie un sociālie mediji:** Vairākās konsultācijās pārsprida, ka sabiedriskie mediji, ziņas TV varētu būt laba opcija, kur pasniegt informāciju (patiesu). Svarīgi būtu jauniešiem darīt zināmu, kuri ir uzticami avoti un kuri nē. Mūsdienās daudz informācijas **var atrast internetā, taču visās konsultācijās jaunieši norādījuši ka pastāv arī aizdomas un neuzticība interneta avotiem**, jo tajos tiek izplatītas arī viltus ziņas. Arī mēdz būt jauniešiem nedraudzīgi resursi. Kā uzticamus avotus kur jaunieši uzticas saturam un varētu veiksmīgāk saņemt informāciju ir uzdevumos.lv, vikipēdijā, youtube, Animal planet, National geographic, New york times, kā arī dažādās reklāmās, **tiktok, instagram, facebook**, dažādos ziņu portālos: Delfi, Jauns u.c., Jaunieši par draudzīgiem informācijas avotiem uzskata sociālos medijus, kuros seko saviem elkiem un

personām, kas viņus iedvesmo, **tai skaitā ārzemju satura veidotājiem**. Pārsvārā **visi jaunieši informāciju iegūst no ārzemju medijiem un sociālo tīklu satura veidotājiem**. Rodas lielāka iespēja izplatīt viltus vai nepilnīgas ziņas par šīm tēmām. Taču jaunieši vēlas iegūt informāciju un viņi pastāvīgi ir informēti par jaunumiem dažādās sfērās. Milzīga ietekme ir influenceriem, šis ir resurss, ko noteikti var izmantot, jo jaunieši ieklausās savos elkos un ja viņi aktualizēs klimata un nevienlīdzības tēmas, tad tas jauniešus varētu uzrunāt. Nepieciešams vairāk radīt filmas, reklāmas klipus par klimata pārmaiņām Latvijā, to ietekmi un rādīt skolās. Obligāti darbi skolās par šīm tēmām, jāizzina lasot literatūru.

- Neskatoties uz to, ka avotu izskatās daudz, pārsvārā tie ir **lasāmi avoti, kurus jauniešiem ir garlaicīgi pētīt**. Tomēr, nosauktās, ka jau esoši avoti - TikTok un Youtube - ir labas platformās, kuras pārsvārā skatās jaunieši, un uz tām platformām varētu vairāk attīstīt blogus, kuri interesantākā un vieglāk uztveramā veidā stāstītu jauniešiem par klimata pārmaiņu tēmu un saikni starp klimata pārmaiņām un sociālo nevienlīdzību. **Jāiedrošina pašiem jauniešiem veidot saturu latviešu valodā gan par klimata pārmaiņām un iekļaušanu, gan par citām interesējošām tēmām. Informācija jāpasniedz interesanti, sekojot trendiem. Piesaistīt nozaru speciālistus, veidot mūsdienīgu saturu jauniešiem saprotamā valodā.**
- Tā pat tiek minēti tādi avoti kā – skolas, paziņas, ģimene, draugi, kā arī neformālās izglītības aktivitātes, īpaši izceļot - Erasmus projekti: vairākās konsultācijās jaunieši informāciju ieguvuši piedaloties dažādos Erasmus projektos – apmaiņās par šīm tēmām, un tur detalizēti iegūst informāciju. Ja šie projektu būtu vairāk, tas palīdzētu jauniešiem nodot in formāciju. Tika izcelti arī tematiskās nometnes vai viktorīnas, kuros radīt interesi par šīm tēmām jauniešos. Diezgan populārs viedoklis bija par aplikāciju radīšanu par šīm tēmām, lai jaunieši labāk zinātu par šo tēmu nozīmīgumu, ko viņi varētu darīt lai uzlabotu situāciju. Aplikācijas, kurās var pildīt viktorīnas, spēlēt orientēšanās spēles, paralēli uzzinot jaunus faktus par klimata pārmaiņām un sociālo nevienlīdzību.
- Daži jaunieši izteicās, ka, iespējams, mazām darbībām, kā, piemēram, plastmasas maisiņu nelietošana, nemaz lielas pārmaiņas neieviesīs, ka ir milzīgas kompānijas, kas izdara vislielāko kaitējumu pasaulei. Jaunietis jūtas, ka viņa viens darbs neko nemainīs, ja ir lielas kompānijas, kas tā pat neko neievēro un nodara milzīgu kaitējumu videi.
- Daudzi jaunieši neizprata to kā savienot klimata pārmaiņas un sociālo nevienlīdzību

Viedokļi tieši par skolām:

- Vairākums jauniešu atbildēja, ka pārmaiņām vajadzētu notikt skolās, kur būtu pasākumi, kuros jaunieši tiek informēti par klimata pārmaiņām. Nepieciešams būtu vairāk izglītēt jauniešus par šādām tēmām skolās, papildinot šī brīža mācību programmu, kā arī rīkojot pasākumus un vieslekcijas skolās. Skolās nepieciešams vairāk runāt par šīm tēmām un aktualizēt – rādīt video, stāstīt reālas situācijas un sekas. Ja skolnieki jautā – viņiem atbild, bet nepieciešams būtu uzrunāt un likt aizdomāties arī tiem, kas nejautā. Skolotājiem jābūt izglītotākiem šajās tēmās. Daži jaunieši uzsvēra arī skolas un skolotājus, kā tos, kuriem ir ietekme uz jaunieša

Eiropas Komisija

Izglītības un zinātnes ministrija

Līdzfinansē Eiropas Savienības programma "Erasmus+"

EIROPAS JAUNATNES DIALOGS

EIROPAS JAUNATNES GADS

Baltijas Reģionālais Fonds

zināšanām par dažādām tēmām. Arī eksperti norādīja, ka skolām ir liela nozīme, jo skolotāji veido jauniešu uzskatus un vērtības. Mirkļi, kad eksperti izteica viedokli par to, ka mazāk attīstītās valstīs ir lielāka negatīvā ietekme uz vidi, arī jaunieši pievienojās šim viedokli, īpaši atceroties savu ceļojumu pieredzi un redzot kā cilvēki dzīvo gan ļoti attīstītās valstīs, piemēram, Zviedrijā, kur ļoti lielu uzmanību pievērš, piemēram, atkritumu šķirošanai, ko nevar salīdzināt, piemēram, ar Ēģipti, kur tā nav. Arī Latvijas ekonomiskā izaugsme iet roku rokā ar videi draudzīgām inovācijām. Mūsu valstī ir daudz pieejamu avotu, bet būtu vairāk jāiekļauj skolas saturā, un dažādās filmās, raidījumos un grāmatās tieši par Latvijas ietekmi. Ekspertu vizītes skolās stāstot par problēmām varētu palīdzēt. Skolas un to mācīšanas veids jaunieši no Dundagas izteica lielas bažas par to jo viņiem tiek sniegta ļoti minimāla informācija skolā par šādām lietām un viņiem ir bail par jaunākām paaudzēm un vai viņiem vispār radīsies interesē šādu informāciju meklēt pašiem un vai viņiem tā tiks sniegta. Izskan viedoklis "mācoties no grāmatām kurās ir gadus veca informācija nav nekādas jēgas, jo laiks iet uz priekšu un pieejamā informācija ir daudz vairāk, izglītības iestādes varētu mācīt daudz labāk izmantojot plašāku informācijas klāstu".

Atšķirīgs viedoklis (ieteicamais vārdu ierobežojums 500 vārdi) — vai kādai jauniešu grupai bija pieredze vai uzskati, kas atšķīrās no vispārējiem vēstījumiem? Kas bija šīs grupas un ko tās teica? Ja konstatējāt, ka kādai jauniešu grupām ir bijušas īpašas bažas, aprakstiet. Šī sadaļa nav jāaizpilda, ja netika norādītas nekādas atšķirības.

Latvijā nav jauniešiem draudzīgu informācijas avotu vai arī jaunieši nav informēti par tiem. Ne visi jaunieši zina un ir ieinteresēti par šīm tēmām, lai piesaistītu vairāk cilvēku šai tēmai, informācijai vajadzētu būt saistošai un ar reālas dzīves piemēriem par savu valsti, nevis par citām valstīm.

Viedokļu aptaujas rezultāti

Lūdzu, atstājiet šo sadaļu tukšu, ja netika izmantota viedokļu aptauja.

<i>Jautājumi</i>	<i>"Jā" atbilžu skaits</i>	<i>"Nē" atbilžu skaits</i>
Vai pietiekami zini par klimata pārmaiņām?	10	7
Vai zini jauniešiem draudzīgus informācijas avotus par klimata pārmaiņām?	3	7
Vai zini mācību iespējas jauniešiem, kas vērstas uz klimata pārmaiņām?	2	9

Eiropas
Komisija

Izglītības un zinātnes
ministrija

Līdzfinansē
Eiropas Savienības programma
"Erasmus+"

EIROPAS
JAUNATNES
DIALOGS

EIROPAS
JAUNATNES
GADS

Baltijas
Reģionālais
Fonds

Vai tev ir pietiekami daudz informācijas par saikni starp klimata pārmaiņām un sociālo nevienlīdzību?	3	7
---	---	---

Apakštēma: 2. Iniciatīva un pilnvarošana

Vadošais jautājums: Kādus veiksmīgus mehānismus un metodes jaunieši apzinās, kas nodrošina, ka viņu paaudzes vajadzības tiek ņemtas vērā lēmumu pieņemšanas procesos, kas ietekmē viņu pašreizējo dzīvi un nākotni? Ja šādu mehānismu nav, kādiem tiem vajadzētu izskatīties vai kādi piemēri no citiem kontekstiem jauniešiem šķiet noderīgi un veiksmīgi? (Ieteicamais vārdu ierobežojums 500 vārdi.) Īss kopsavilkumu par vispārējām tendencēm un informāciju, ko sniedza jaunieši:

Tiek minēti ļoti maz tādu mehānismu, vairāk, kādiem tiem būtu jābūt. Esošie mehānismi:

- **Elektroniskie paraksti par/pret politikas iniciatīvām**, noderīgs ir portāls manabalss.lv, kā arī citas parakstu vākšanas metodes, jo tādējādi var organizēti attēlot konkrētas grupas viedokli. Jauniešiem ir jāturas kopā un kopīgi jāpastāv par savu viedokli.
- Jaunieši ar vien biežāk sāk piedalīties **projektu konkursos**, lai īstenotu savas idejas. Labprāt piedalās, klausās un veido projektus, lai ar saņemto finansējumu mainītu lietas savā novadā. Tāpat **jaunieši piedalās protestos, iesaistās diskusijās un organizācijās, kā arī papildina savu ikdienu ar brīvprātīgo darbu. To protams dara tikai aktīvākie jaunieši.** Nepieciešams ieinteresēt jauniešus piedalīties lēmumu pieņemšanas procesos, iepazīstināt ar lēmumu pieņemšanas procesu. **Ir daudz lieliski projekti** Latvijā, caur kuriem ir iespējams izteikt viedokli un kaut mazas izmaiņas veikt, **taču nepieciešama vairāk par šādām iespējām informēt skolās jauniešus, informēt par organizācijām, kuras ar šo darbojas, par konkursiem (Iniciatīvām, projektu konkursiem, pasākumiem).**
- **Jaunatnes darbinieki, jauniešu iniciatīvu centri, novada jauniešu dome, jaunatnes organizācijas un pašvaldības sadarbība.** Tomēr ne visos novados ir jauniešu domes. Daudzi jaunieši saprot ka visas viņu iniciatīvas var uzklausīt jaunatnes organizācijas. Tomēr diez gan skaidri saprotams, ka daudzi jaunieši neuzskata jaunatnes organizācijas par pietiekami efektīvām, lai tieši spētu ietekmēt lēmumu pieņēmējus..

Kādiem mehānismiem būtu jāizskatās?

- Vairāk iesaistīt pašus jauniešus politikas lemsšanas procesos. **Biežāk uzklausīt jauniešu viedokli un arī īstenot idejas, ne tikai pajautāt.** Izmantot uzrunāšanai var arī sociālos mediju platformas.
- **Informācijai un jauniešus uzrunājošajiem mehānismiem ir jābūt daudz saprotamākiem un vienkāršākiem, lai jauniešiem nebūtu bail iesaistīties un viņš prastu ar savu valodu un zināšanām izteikties.** Arī EJD jautājumi jauniešiem likās

sarežģīti, bet iesaistītie eksperti palīdzēja jauniešiem tos izskaidrot, dodot iespēju visiem izteikties.

- Politikas veidotājiem vairāk jāizmanto NVO, jauniešu organizācijas, jo šīm organizācijām vairāk ir uzticība kā valdībai.
- Ir **jāveido jauniešu domes vairāk**, jauniešu un lēmumu pieņēmēju iniciatīvas.
- **Balsošanā piedalīties jau no 16 gadu vecuma.**
- Nepieciešams likums par veco politiku rotāciju un jādod vieta jaunajiem veikt izmaiņas.
- **Pārmaiņas skolas sistēmā** – jauniešiem tiek sniegta ļoti minimāla informācija skolā par šādām lietām. Skolām jāveicina iepazīšanās ar pilsētas jauniešu domi. Skolas neizpēta, kāds ir viņu skolēnu viedoklis, un tāpēc neatbalsta viņu izpausmes. Skolēni varētu veidot projektus, lai apkopotu citu skolēnu viedokļus, tādējādi noņemot slogu no skolas darbiniekiem un liekot brīvprātīgajiem skolēniem parūpēties par aptaujām.
- Jaunieši nezina pilsētas/ novada deputātus un viņu darbību, **jāveido politiku savstarpējo kontaktu ar jauniešiem, lai ir platformas, tikšanās (t.sk. jauniešu pulcēšanās vietās), diskusijas, līdzdarbošanās un pasākumi, kur šīs abas puses savestu kopā.** Šobrīd politiķi jauniešiem neasociējas ar neko labu, ja tiktu nodibināts ciešāks kontakts, tad varētu situācija mainīties. Lieliska bija iespēja “Kafija ar politiķi”.
- Streiki, protesti: jaunāki dalībnieki uzskatīja, ka tādi minimāli protesti kādi šobrīd notiek, ir neefektīvi un viņu vecuma jaunieši tik un tā aktīvi tajos nepiedalās. Viņi ieteica, ka šādus protestus faktiski atbalsta lielie uzņēmumi.
- **Mājas lapa jauniešiem jeb blogs**, kurā var izteikt savu viedokli noteiktās kategorijās, kuras viņi var izvēlēties.

Atšķirīgs viedoklis (ieteicamais vārdu ierobežojums 500 vārdi) — vai kādai jauniešu grupai bija pieredze vai uzskati, kas atšķirās no vispārējiem vēstījumiem? Kas bija šīs grupas un ko tās teica? Ja konstatējāt, ka kādai jauniešu grupām ir bijušas īpašas bažas, aprakstiet. Šī sadaļa nav jāaizpilda, ja netika norādītas nekādas atšķirības.

Runājot ar jauniešiem no Dundagas un Tukuma risinājums būtu ievēlēt jauniešu domi, bet ir bažas, vai šie jaunieši kaut ko darīs un vai viņiem būs spēks panākt pārmaiņas.

Viedokļu aptaujas rezultāti

Lūdzu, atstājiet šo sadaļu tukšu, ja netika izmantota viedokļu aptauja.

<i>Jautājumi</i>	<i>“Jā” atbilžu skaits</i>	<i>“Nē” atbilžu skaits</i>
Vai jūti, ka vides politikas veidošanā tiek ņemtas vērā tavas paaudzes vajadzības?	21	26

Eiropas
Komisija

Izglītības un zinātnes
ministrija

Līdzfinansē
Eiropas Savienības programma
"Erasmus+"

EIROPAS
JAUNATNES
DIALOGS

EIROPAS
JAUNATNES
GADS

Baltijas
Reģionālais
Fonds

Vai tev ir zināmi mehānismi, kas nodrošinātu, ka vides politikas veidošanā tiek ņemtas vērā nākamo paaudžu vajadzības?	19	31
--	----	----

Apakštēma: 3. Pārvaldība

Vadošais jautājums: Kā jauniešu līdzdalības mehānismos var izvairīties no jauniešu maldināšanas (*youthwashing*), liekot politikas veidotājiem būt atbildīgiem par jauniešu ierosinājumu īstenošanu, dažādu līdzdalības aktivitāšu rezultātā? Ja šādu atbildības mehānismu nav, kā tiem vajadzētu izskatīties, lai tie būtu veiksmīgi?

(Ieteicamais vārdu ierobežojums 500 vārdi.) Īss kopsavilkumu par vispārējām tendencēm un informāciju, ko sniedza jaunieši:

Dažās grupās cilvēki nezināja, kas ir *youthwashing*, taču daļai likās, ka tas ir saistīts ar **jauniešu maldināšanu caur sociālajiem tīkliem**. Jaunieši **uztraucas par viltus informāciju un spējām pašiem noteikt, kas ir informācijas avots, cik tas ir drošs**. **Neticība informācijai, īpaši sociālajos tīklos, rada piesardzību arī attiecībā uz reālu iesaisti**. Darbība parasti notiek, iesaistoties aktivitātēs, kas notiek caur uzticamām organizācijām, influenceriem vai citiem avotiem. Tā kā jauniešiem nav bijusi saskarsme ar *youthwashing* terminu, arī to nedaudz izskaidrojot, par šo jautājumu nebija daudz viedokļu, daži atzina, ka tāda nemaz neeksistē. **Daudzi jaunieši bija apmulsuši un daži smējās par šādu jautājumu, jo ja pat neuzklausa vecāka gada gājuma cilvēkus, kur nu vēl jauniešus vai uzklausa, bet reti viņi ir ņēmuši jauniešu vajadzības vērā.**

Kā izvairīties?

- Jauniešiem ir **jāļauj iesaistīties visos līmeņos**. Jaunieši ir pieraduši, ka tiek aicināti piedalīties pasākumos, debatēs, uzklauti, bet viņi reti ir tie, kas paši organizē kopā ar līderiem, pieaugušajiem.
- Brīdināt par *youthwashing*: skolās - sociālās zinībās, jauniešu centros, vecākiem, jauniešu organizācijās, pasākumos. Šī ir problēma, kura jāaktualizē daudz plašāk.
- **Vairāk veidot kafijas ar politiķiem un nebaidīties runāt par tēmām, kuras patiešām ir svarīgas jauniešiem**, jo vairāk tādu būs, jo vairāk jaunieši sapratīs ar kuru no politiķiem var sadarboties. Ir novadi, kuros jaunieši zina savus sadarbības deputātus un pie, kuriem to nemeklēt, tā būtu jābūt arī citos novados.
- Jaunieši **grib redzēt rezultātus vai vismaz konkrētas darbības uzreiz, nevis "Kaut kad"** – atgriezeniskā saite jānodrošina.

Kādiem mehānismiem būtu jābūt?

- **Izveidot jauniešu grupējumu (jauniešu domes) katrā pašvaldībā**, kur tiktu kopīgi noformulēts vēlamais/sasniedzamais rezultāts un tālāk nodot izpildvarai. Jauniešiem vairāk būtu jāapvienojas pašvaldības un valstiskā līmenī, tādējādi jāveic savas izmaiņas.
- Līguma izveidošana starp jauniešiem un politiķi, kas palīdzēt gan jauniešiem gan likumpieņēmējiem būt atbildīgākiem un godīgākiem vienam pret otru. Svarīgi

uzturēt savstarpēju kontaktu arī pēc līdzdalības aktivitāšu beigām un regulāri atskaitīties par paveiktajiem darbiem. Ja rezultātā, politikas veidotāji neko neievieš, svarīgi iet un plānot protestus, rakstīt vēstules vai ielūgt uz sarunu pašus lēmumpieņēmējus.

- **Izveidot soda mērus politiķiem, ja viņi solīto neizdara, piemērot reālus soda mērus.** Būtu jābūt iespējai pievērst papildus uzmanību šiem jautājumiem, ja darbi tomēr netiek izpildīti. Te iespējams jāsadarbojas ar ziņu, satura veidotājiem, jāiepazīstina cilvēkus ar nepadarītajiem solījumiem. Jāliek lielāks uzsvars un jāveido saturs par paveiktajiem darbiem
- **Politiku solījumiem un darbiem jābūt caurspīdīgākiem.**

Atšķirīgs viedoklis (ieteicamais vārdu ierobežojums 500 vārdi) — vai kādai jauniešu grupai bija pieredze vai uzskati, kas atšķirās no vispārējiem vēstījumiem? Kas bija šīs grupas un ko tās teica? Ja konstatējāt, ka kādai jauniešu grupām ir bijušas īpašas bažas, aprakstiet. Šī sadaļa nav jāaizpilda, ja netika norādītas nekādas atšķirības.

Viedokļu aptaujas rezultāti

Lūdzu, atstājiet šo sadaļu tukšu, ja netika izmantota viedokļu aptauja.

<i>Jautājumi</i>	<i>“Jā” atbilžu skaits</i>	<i>“Nē” atbilžu skaits</i>
Vai esi kādreiz piedalījies jauniešu līdzdalības pasākumā, kas šķita kā jauniešu maldināšanas (<i>youthwashing</i>) pasākums?	2	7
Vai zini kādus mehānismus, kas liktu politikas veidotājiem ievērot jauniešiem dotos solījumus?	3	6

Apakštēma: 4. Mobilitāte un solidaritāte

Aprakstiet piemēru mobilitātes iespējai (saistītai ar vides tēmām), kas piemērota dažādiem nelabvēlīgā situācijā esošiem jauniešiem? Kas palīdzēja šim konkrētajam piemēram gūt panākumus?

Vadošais jautājums: Kas palīdz dažādiem nelabvēlīgā situācijā esošiem jauniešiem piedalīties dažādos Eiropas līmeņa mobilitātes pasākumos, kas saistīti ar vidi?

Šis jautājums ir paredzēts konsultācijām tikai jauniešiem ar ierobežotām iespējām, norādīt, ar kurām grupām vēstnieki konsultējās:

- Lauku apgabalos dzīvojošie
- Personas ar invaliditāti
- Etniskās minoritātes
- LGBTIQ+

Eiropas
Komisija

Izglītības un zinātnes
ministrija

Līdzfinansē
Eiropas Savienības programma
"Erasmus+"

EIROPAS
JAUNATNES
DIALOGS

EIROPAS
JAUNATNES
GADS

Baltijas
Reģionālais
Fonds

- Nemācos un nestrādāju (NEET jaunieši)

(Ieteicamais vārdu ierobežojums 500 vārdi.) Īss kopsavilkumu par vispārējām tendencēm un informāciju, ko sniedza jaunieši.

Pati populārākā atbilde par to, kas varētu palīdzēt jauniešiem ir **dažādas jaunatnes organizācijas, NVO, Erasmus+ projekti, tā patiešām ir iespēja justies iekļaujošam, palīdzēt iesaistīties un nebūt nosodītiem**. Svarīgs ir **finansiālais aspekts**, lai ir finansiāls atbalsts transportam, ēdināšanai, nakšņošana un ir **milzīgs bonuss, ka projektos tas tiek nodrošināts**. Daži no šo grupu jauniešiem izteicās, ka finansiālais līmenis laukos dzīvojošiem ir diezgan slikts, tādēļ daudzas iespējas nevar izmantot.

Galvenais trūkums ir jauniešu uzrunāšanas veids. Bieži vien informācija nemaz nenonāk līdz šiem jauniešiem. Šeit savstarpēji sadarboties vajadzētu organizācijām ar jaunatnes darbiniekiem, sociālajiem darbiniekiem. **Plašāka iesaiste informācijas nodošanā izglītības sistēmā būtu vēlama, lai skolās nodod informāciju jauniešiem arī par pasākumiem ārpus skolas vides**.

Vēl jaunieši ar ierobežotām iespējām var piedalīties pasākumos online formātā, izteikt viedokli tīmeklī, piedalīties attālināti.

Ļoti **svarīgs ir sabiedrības atbalsts, jo jaunieši šajās situācijās jūtas bieži nesaprasti un atstumti**. Labs piemērs šim bija Liepupes pamatskolā notikušās apmācības par kaitīgo vielu lietošanu. Klasē palika tikai skolēni un pasākuma vadītāji, skolotājiem dalība tika liegta, tika radīta ļoti atvērta un nenosodoša gaisotne, kā rezultātā jaunieši atvērās par problēmām, kas viņus līdz šim ir skārušas.

Atšķirīgs viedoklis (ieteicamais vārdu ierobežojums 500 vārdi) — vai kādai jauniešu grupai bija pieredze vai uzskati, kas atšķīrās no vispārējiem vēstījumiem? Kas bija šīs grupas un ko tās teica? Ja konstatējāt, ka kādai jauniešu grupām ir bijušas īpašas bažas, aprakstiet. Šī sadaļa nav jāaizpilda, ja netika norādītas nekādas atšķirības.

Apkštēma: 5. Piekļuve infrastruktūrai

Vadošais jautājums: Kādiem īpašiem infrastruktūras elementiem (piemēram, transportam, mājoklim, pakalpojumiem utt.) jābūt pieejamiem jauniešiem, lai viņi varētu dzīvot ilgtspējīgi? Kā šie elementi var darboties sinerģijā, lai palīdzētu jauniešiem dzīvot ilgtspējīgi?

(Ieteicamais vārdu ierobežojums 500 vārdi.) Īss kopsavilkumu par vispārējām tendencēm un informāciju, ko sniedza jaunieši:

Eiropas
Komisija

Izglītības un zinātnes
ministrija

Līdzfinansē
Eiropas Savienības programma
"Erasmus+"

EIROPAS
JAUNATNES
DIALOGS

EIROPAS
JAUNATNES
GADS

Baltijas
Reģionālais
Fonds

Transporta iespējas ir, bet pirmkārt, **ne vienmēr jaunieši ir spējīgi finansiāli visur izbraukāt ar sabiedrisko transportu, otrkārt, diezgan bieži transports nav pieejams cilvēkiem ar invaliditāti un tas ir jāpielāgo, un treškārt, transporta līdzekļi kas darbojas ar fosilo kurināmo, ir labai kaitīgi** (taču tik un tā, labai draudzīgāki nekā personīgie transporta līdzekļi). Latvijā vajag palielināt ūdeņraža autobusu skaitu. Publiskajos transportos nepieciešami atkritumu konteineri.

Sekmīgi plānota publiskā transporta sistēma atvieglo dzīvi lauku apgabalos dzīvojošiem jauniešiem un mazina emigrāciju uz Rīgu. Tas savukārt veicina Latvijas vienlīdzīgu attīstību. Jauniešiem bieži vēlētos mācīties nedaudz tālākās skolās, taču transporta nepieejamība neregulāri starppilsētu transporti neļauj jauniešiem mācīties blakus novadu skolās, kas veicina jauniešu pārvākšanos uz lielajām pilsētām.

Attīstīt velosipēdu ceļus, jo jaunieši labprāt redzētu sakārtotāku infrastruktūru velosipēdistiem un gājējiem. Velo ceļi ne tikai ir videi draudzīgi, bet arī ļauj iekonomēt transporta izmaksas. **Iespēja plašāk iznomāt riteņus (ar atlaidi vai ar zemāku drošības naudu), drošas velosipēdu novietnes, pret nozagšanas iespējas. Papildus atbalsts būtu jāpiešķir jauniešu nodrošināšanai ar velosipēdiem, īpaši jauniešiem no nelabvēlīgiem apstākļiem.**

Jāuzlabo atkritumu šķirošana, papildinot šķiroto atkritumu konteineru skaitu un biežumu, mājokļos ierīkot šķirojamas atkritumu iekārtas. Daudz atdzina, ka veikaliem nepieciešams ne tikai vairāk ieviest atkritumu šķirošanas punktus, bet arī atteikties no plastmasas iepakojumiem. Tie ir videi nedraudzīgi un pārsvarā pilnīgi lieki. Ļoti **nepieciešami apģērbu šķirošanas saloni,** kur cilvēki var nodot pavisam nonēsātus apģērbus, jo apģērbi sadalās ļoti ilgi, tāpēc būtu labi sākumā tos apstrādāt.

Svarīgi būtu **attīstīt un adaptēt dažādu solidaritātes projektu idejas plašāk,** piemēru var ņemt nacionālās jaunatnes organizācijas "Piedzīvojumu gars" velostācijas projektu. Būtu ļoti noderīgi tādu ieviest arī citās pilsētās un novados, lai padarītu šīs pārvietošanas iespējas pieejamākas.

Publiskās infrastruktūras uzlabojumi - ūdens krāni visā novadā, ne tikai lielākajās pilsētās, vairāk parki pilsētās tuvu mājām, kur satikties ar draugiem un izbaudīt dabu, vairāk aktivitātes svaigā gaisā – āra sporta zāles, parki, bērnu laukumiņi un āra sporta laukumi, velotrenežieri, ar kuriem minoties var uzlādēt savu mobilo telefonu, veloinfrastruktūras attīstība.

Izvēloties dzīves vietas jaunieši atzīst, ka ne pārāk pievērš uzmanību tās ilgtspējai, dzīves vietas ir dārgas, nav daudzi, kas ir gatavs izīrēt jaunietim, galvenais ka mājvieta ir ērta, izremontēta un tajā ir viss nepieciešamais dzīvošanai.

Eiropas
Komisija

Izglītības un zinātnes
ministrija

Līdzfinansē
Eiropas Savienības programma
"Erasmus+"

EIROPAS
JAUNATNES
DIALOGS

EIROPAS
JAUNATNES
GADS

Baltijas
Reģionālais
Fonds

Jaunieši izmanto arī lietoto preču veikalus, bet ne dēļ vides, bet gan dēļ tā, ka apģērbs ir lētāks un citiem jauniešiem nebūs tāds pats. Jauniešiem svarīgākais nav vide bet gan ērtības, lai izvēlētos sabiedrisko transportu vai privāto.

Atšķirīgs viedoklis (ieteicamais vārdu ierobežojums 500 vārdi) — vai kādai jauniešu grupai bija pieredze vai uzskati, kas atšķīrās no vispārējiem vēstījumiem? Kas bija šīs grupas un ko tās teica? Ja konstatējāt, ka kādai jauniešu grupām ir bijušas īpašas bažas, aprakstiet. Šī sadaļa nav jāaizpilda, ja netika norādītas nekādas atšķirības.

Viedokļu aptaujas rezultāti

Lūdzu, atstājiet šo sadaļu tukšu, ja netika izmantota viedokļu aptauja.

<i>Jautājumi</i>	<i>“Jā” atbilžu skaits</i>	<i>“Nē” atbilžu skaits</i>
Vai tavas dzīvesvietas infrastruktūra (piemēram, transports, mājoklis, pakalpojumi utt.) palīdz tev izdarīt ilgtspējīgas un videi draudzīgas izvēles?	8	4
Vai tev ir laba pieeja ilgtspējīgam un videi draudzīgam mājoklim (piemēram, zema enerģijas patēriņa māja utt.)?	10	2
Vai tev ir laba pieeja ilgtspējīgam un videi draudzīgam transportam (piemēram, sabiedriskais transports, riteņbraukšana utt.)?	12	0
Vai tev ir laba piekļuve ilgtspējīgām un videi draudzīgām ēdināšanas/ēšanas iespējām (piemēram, restorāni ar vegānu ēdināšanu utt.)?	7	5